

अकृषि विद्यापीठे व संलग्नित महाविद्यालयाकरिता
न्यायाधिकरणाची स्थापना करणे...

महाराष्ट्र शासन

उच्च व तंत्रशिक्षण आणि सेवायोजन विभाग
शासन निर्णय क्रमांक- पुरस्की-१३६१/२०८९/विशि-४
मंत्रालय विस्तार भवन, मुंबई- ४०० ०३२.

दिनांक- १९ ऑगस्ट, १९९५.

प्रस्तावना :- राज्यातील अकृषि विद्यापीठांशी संलग्नित महाविद्यालयांचे व्यवस्थापन व त्यांचे कर्मचारी कायद्यातील वादाबाबत/टी, न्यायनिवाडा करण्यासाठी महाराष्ट्रातील अकृषि विद्यापीठांकरिता एकूण तीन न्यायाधिकरणे कायदांन्वित आहेत. न्यायाधिकरणाचे ठिकाण व त्याचे कार्यक्षेत्र खालील दर्शविल्याप्रमाणे आहेत:-

अ. क्र.	न्यायाधिकरणाचे नांव	कार्यक्षेत्र
१]	महाविद्यालयीन न्यायाधिकरण, मुंबई	मुंबई विद्यापीठ, मुंबई व एस. एन्. डी. टी. महिला विद्यापीठांशी संलग्नित महाविद्यालयांतील कर्मचा-यांसाठी.
२]	महाविद्यालयीन न्यायाधिकरण पुणे.	पुणे विद्यापीठ, पुणे व शिवाजी विद्यापीठ कोल्हापूर या विद्यापीठांशी संलग्नित महाविद्यालयांतील कर्मचा-यांसाठी .
३]	महाविद्यालयीन न्यायाधिकरण, औरंगाबाद.	मराठवाडा, नागपूर व अमरावती विद्यापीठांशी संलग्नित महाविद्यालयांतील कर्मचा-यांसाठी

दिनांक- २२ जुलै १९९४ पासून सर्व अकृषि विद्यापीठांसाठी महाराष्ट्र विद्यापीठ कायदा १९९४ अस्तित्वात आला आहे. सदर कायद्यामध्ये कलम ५८ अन्वये प्रत्येक विद्यापीठाकरिता न्यायाधिकरण स्थापन करण्याची तरतूद आहे.

शासन निर्णय :-

महाराष्ट्र विद्यापीठ कायदा १९९४ च्या कलम ५८ अन्वये महाराष्ट्रातील प्रत्येक अकृषि विद्यापीठाकरिता पुढे दर्शविल्याप्रमाणे न्यायाधिकरण स्थापन करण्यास शासन या निर्णयान्वये मान्यता देत आहे :-

१] मुंबई विद्यापीठ, मुंबई	बृहन्मुंबई, मुंबई उपनगर, रायगड, ठाणे, रत्नामिरी, सिंधुदुर्ग
२] पुणे विद्यापीठ, पुणे.	पुणे, अहमदनगर, नाशिक
३] शिवाजी विद्यापीठ कोल्हापूर	कोल्हापूर, सातारा, सांगली, सोलापूर
४] डॉ. बाबासाहेब आळिंदकर मराठवाडा विद्यापीठ, औरंगाबाद	औरंगाबाद बीड, जालना, इस्मांनाबाद
५] स्वाामी रामानंद तीर्थ मराठवाडा विद्यापीठ, नांदेड	नांदेड, परभणी लातूर
६] उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ, जळगाव	जळगाव, धुळे
७] नागपूर विद्यापीठ, नागपूर	नागपूर, मंडारा, चंद्रपूर गडचिरोली, वर्धा
८] अमरावती विद्यापीठ, अमरावती	अमरावती, आंधोली, सुल्ताणा, यवतमाळ
९] श्रीमती नांभीबाई दामोदर ठाकरसी महिला विद्यापीठ.	संपूर्ण महाराष्ट्र

प्रत्येक न्यायाधिकारवाहकता खाली दर्शविल्याप्रमाणे कर्मचारी पदे मंजूर करण्यात येत आहेत :-

अ.क्र.	पदाचे नांव	पदाची संख्या	वेतनश्रेणी
१]	पीठासन अधिकारी	१	रु ८,०००/- [उच्च न्यायालयाच्या न्यायांमूर्तीचे वेतन]
२]	लघुलेखक [निम्नश्रेणी]	१	रु १४००-४०-१६००-५०-२३००- द. रो. - ६०-२६००
३]	कनिष्ठ लिपिक/टंकलेखक	१	रु ९५०-२०-११५०-द. रो. - २५-१५००
४]	शिपाई	१	रु ७५०-१२-८७०-द. रो. १५-२४०

वरील सर्व पदधारकांना नियमानुसार शिळ्यादे इतर भत्ते देय राहतील. न्यायाधिकारवाहक पीठासन अधिकारी या म्हणून नियुक्ती करण्याकरिता खाली दर्शविलेले पात्रताधारक व फक्त पात्र ठराविल्यात येऊ शकतील :-

[अ] ती व्यक्ती उच्च न्यायालयाची न्यायाधीश असावी किंवा न्यायाधीश राहिलेली असावी.

[ब] ती व्यक्ती उच्च न्यायालयाचे न्यायाधीश म्हणून नियुक्ती करण्याकरिता पात्र असावी. परंतु [ब] मध्ये वर्णिलेल्या पात्रताधारकांनी नियुक्ती मुंबई उच्च न्यायालयाचे मुख्य न्यायाधिकांनी विचारून घेतल्या तीन व्यक्तींमधून असावी.

पीठासीन अधिकारी या पदावर सेवानिवृत्त झालेल्या उच्च न्यायालयाच्या न्यायाधीशांची नियुक्ती आल्यास त्यांचे वेतन हे महाराष्ट्र नागरी सेवा [सेवानिवृत्ती वेतन] नियम १९९२ मधील नियम १५७ अंतर्गत असावा-या तरतुदीनुसार निश्चित करण्यात येईल.

पीठासीन अधिकारी-यांना उच्च न्यायालयाच्या न्यायाधिकांना लागू असलेल्या [सेवावर्ती नियम कायदा १९५४] १९५४ चा कायदा (अंकि:अठ्ठावीस) व उच्च न्यायालयाचे न्यायाधीश प्रवास भत्ते नियम १९५६ नुसार, सेवा ठेवली देण्यात येतात.

पीठासीन अधिकारी या पदावर नियुक्ती करण्यात येणारा अधिकारी या पूर्वांशालीन पीठासीन अधिकारी म्हणून काम पाहिले व त्याचा कार्यकाल जास्तीत जास्त तीन वर्षांपुरतो आत्मनाने वेळोवेळी ठरवून दिल्याप्रमाणे निश्चित करता येईल.

पीठासीन अधिकारी यांच्या व्यतिरिक्त इतर कर्मचारी वर्ग विद्यापीठाने उपलब्ध ठरून द्यावयाचा आहे. हा कर्मचारी वर्ग उपलब्ध करून देताना ज्या ज्या ३ विद्यापीठांमध्ये पीठासीन अधिकारी व इतर पदे आहेत ती आयोजित करण्यात यावीत.

न्यायाधिकार्यावर होणारा संपूर्ण खर्च हा विद्यापीठाच्या निधीतून भागवावयाचा आहे. प्रत्येक न्यायाधिकार्याला खालीलप्रमाणे सुट्या राहतील :-

अ] उन्हाळी सुट्या	६ आठवडे
ब] दिवाळीची सुट्या	१ आठवडा
क] माताळ, सुट्या	१० दिवस

याशिवाय शासनाने वेळोवेळी ठेवल्या आदेशानुसार पीठासीन अधिकारी न्यायाधिकार्यास सुट्या देऊ शकतील.

न्यायाधिकार्यांना हुस-या व वाढ्या राखिवारी सुट्या व तसेच राखिवारी सुट्या राहतील.

प्रत्येक न्यायाधिकार्याकडे अक्षि विद्यापीठ व्यवस्थापन व त्याचे कर्मचारी तसेच, विद्यापीठाशी संबंधित असावा-या अशाखीय महा-विद्यालयाचे व्यवस्थापन व कर्मचारी यांच्यातील वादग्रस्त/तुटाराईया न्यायनिवाडा करणे तसेच, विद्यापीठातील वृत्त्यांच्या संबंधित महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांच्या

प्रकारापा न्याय निवाडा करण्याचे काम [विद्यापीठ कायदा १९९४ मधील

कलम ६६ अन्वये] राखील. या नियमानुसार संपूर्ण व्यवसाय आलेली सर्व

